

ВЪПРОСНИК

за писмен конкурсен изпит по „Социална медицина и здравен мениджмънт“
за прием в специалност „Управление на здравните грижи“, ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ три
семестъра

1. Социалната медицина като наука – определение и предмет, развитие на концепциите в социалната медицина, методи.
2. Здраве и болест – развитие на концепциите за здравето, определение и измерения на здравето. Социални фактори на индивидуалното здраве. Същност на социално-медицински подход. Социална история на заболяването.
3. Епидемиологични методи в социалната медицина. Определение и обхват на епидемиологията. Основни понятия. Измерване на честотата на заболяванията. Болестност, заболяемост, кумулативна заболяемост.
4. Сравняване на честотата на заболяванията. Същност на абсолютното и относителното сравняване и видове изчислявани показатели.
5. Обществено здраве – същност и определение. Измерване и оценка на общественото здраве – основни индикатори. Източници и видове данни за оценка на общественото здраве.
6. Детерминанти на общественото здраве. Социален модел на Далгрен и Уайтхед. Социални неравенства в здравето и модели за обяснение на социалните неравенства.
7. Заболяемостта като измерител на общественото здраве - значение, условия, източници и методи за изучаване на заболяемостта. Основни понятия при изучаване на заболяемостта. Международна класификация на болестите /МКБ/ - 10-та ревизия.
8. Демографски процеси и показатели. Демографски цикъл. Показатели за статика на населението. Подходи за оценка на възрастовата структура на населението. Медико-социални аспекти на застаряването на населението.
9. Медико-социални аспекти на раждаемостта - определение на основните понятия, скала за оценка. Показатели за възпроизводство на населението. Тенденции на раждаемостта в света и в България.
10. Медико-социални аспекти на общата смъртност - определение на основните понятия, скала за оценка, същност на стандартизираните показатели за смъртност. Тенденции на общата смъртност в света и в България.
11. Медико-социални проблеми на детската смъртност - определение на основните понятия, скала за оценка. Смъртност до 5-годишна възраст. Тенденции на детската смъртност и смъртността до 5-годишна възраст в света и в България.
12. Здравната система като социална система – определение, фундаментални цели и основни функции, еволюция на здравните системи.
13. Здравна служба - определение, характеристика и нива на здравната помощ. Фактори, функции и организационни принципи на здравната служба.
14. Здравна политика, здравна стратегия и здравен мениджмънт – определение на понятията, нива на здравна политика и здравни органи. Приоритети на здравната политика в развитите страни.
15. Обща характеристика на здравното законодателство в България - Същност, функции и принципи на здравното законодателство. Законодателна инициатива и видове нормативни актове.
16. Първична здравна помощ - концепцията на СЗО и опитът на развитите страни. Първичната здравна помощ в България.
17. Болнична помощ. Потребности от болнична помощ. Видове болнични заведения, структура и функции на болницата. Показатели за оценка на дейността на стационара.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Борисов В., Ц.Воденичаров, Реалности на здравната реформа, С, 2000 г.
2. Борисов В., Зл.Глутникова, Ц.Воденичаров, Ново обществено здравеопазване , Акваграсрикс ООД, 1998
3. Воденичаров Ц., Попова, С., Социална медицина, Еко принт 2009
4. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Основи на социалната медицина. Шесто преработено и допълнено издание, ISBN 978-619-241-152-7, Издателски къща СТЕНО, Варна, 2021, 267 стр.
5. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. Пето преработено и допълнено издание, ISBN 978-954-756-167-0. Издателски център на МУ-Плевен, 2018, 326 стр.
6. Златанова Г., Т.Златанова, Първична извънболнична медицинска помощ – проблеми, приоритети, Дидактаконсулт, 2008

ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА УСТНО СЪБЕСЕДВАНЕ С ИЗДЪРЖАЛИТЕ ПИСМЕНИЯ ИЗПИТ

1. Актуални проблеми и предизвикателства в българското здравеопазване.
2. Общественото здраве: предизвикателства пред здравната система.
3. Тенденции в здравните грижи през 21 век.
4. Здравните грижи като елемент на съвременното здравеопазване – предизвикателства.
5. Съвременни предизвикателства в управлението на здравните грижи.

ВЪПРОСНИК

ЗА ПИСМЕН КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ“

ЗА ПРИЕМ В СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ“, ОКС „МАГИСТЪР“ ДВА СЕМЕСТЪРА

Дизайн на системата за здравна помощ в България. Законодателна рамка.

Организация, организационна структура, организационна култура. Организационни теории.

Видове организационни структури. Видове здравни организации.

Теоретични основи на здравните грижи – същност, концепции, школи, исторически преглед и съвременни тенденции.

Грижи за фундаменталните човешки нужди. Концептуален модел на сестринството и сестринските грижи. Модел на В. Хендерсон

Управленски процес и прилагането му в здравеопазването и в процеса на здравни грижи.

Основни принципи на мениджмънта. Класически и съвременни теории за мениджмънт. Мениджмънт на здравните грижи .

Нива на мениджмънт и типове мениджъри. Позиции и отговорности в сестринския мениджмънт.

Функции на мениджъра. Мениджърско развитие в сестринството

Планиране – първа функция на управлението. Определение, цели, дейности, ключови елементи, основни характеристики. Планиране на здравните грижи.

Видове планиране – стратегическо, функционално и оперативно. Бизнес план.

Йерархия на планирането – мисия, философия, цели, задачи, политики, процедури, правила.

Процес на вземане на управленски решения. Видове управленски решения

Теоретични системи за вземане на решения – традиционни, мениджърски, подход на Уелс и Нарди.

Правила за вземане на решения и мениджърски стилове при вземане на решения.

Управление на планираната промяната – теории и модели. Стратегии за преодоляване на съпротивата

Контролната функция в мениджмънта на здравните грижи. Средства за контрол – стандарти, средства за измерване, процес на проследяване.

Управление на човешки ресурси. Същност, методи, функции.

Проектиране на длъжности в здравната организация. Същност, етапи, методи.

Длъжностна характеристика – основни елементи, източници на информация за длъжността, структура.

Планиране и подбор на персонала – етапи, процедури, фактори, методи, видове договори.

Въвеждане в длъжност, ориентация и социализация. Специфични проблеми в адаптацията.

Осигуряване с персонал. Работни графици.

Групи и екипи – характеристики, фази на развитие, роли. Основни елементи на груповия процес.

Власт и лидерство. Силове на управление.

Отношения и комуникации в управленческата дейност на организацията/ЛЗ и в здравните грижи.

Управленски процес по мотивиране на персонала предоставящ здравни грижи. Мотивация – същност, теории, програми и стимули, модели.

Обучение и развитие на персонала. Професионално атестиране и оценяване.

Мениджмънт на конфликтите в процеса на предоставяне на здравни грижи.

Управление на времето. Подходи за ефективно управление.

Ефективно управление на материалните ресурси в практиката на ЛЗ и в звено за грижи.

Отношение към ценовата ефективност на грижите. Стратегии.

Качество – същност, теории, оценка. Качество в здравеопазването.

Управление на качеството в болницата. Ролята на ръководителя по здравни грижи.

Качество на здравните грижи в доболничната помощ. Документиране.

Одитиране за качество. Акредитация на ЛЗ.

Качество на здравните грижи – концепции и стандарти.

Контрол на качеството на здравните грижи. Техники за контрол.

Подходи за осигуряване на качествени и непрекъснати здравни/ сестрински грижи. Сестрински метод. Сестринска диагноза. Сестринско досие.

Мениджмънт на сестринския процес.

Инструментариум за измерване и оценка на здравните/сестринските грижи. Разработване на стандарти – протокол за грижи, план за грижи, технически фиш.

Оценка на работата на персонала. Критерии за добра оценъчна система. Оценъчна система ПОЛИКАП.

Ролята на ПЗГ и ръководните кадри в здравеопазването за изграждане на ефективна здравна политика.

Разработване и участие в здравни проекти. Стратегия за осъществяването на здравен проект.

Маркетинг в здравеопазването – същност, средства, значение. Маркетингов процес.

Медицинско сестринско изследване. Организация и провеждане.

Наставничеството в здравните грижи. Ролята на наставника за формиране на умения и навици.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА:

1. Андонова А., Здравните грижи – законодателство, наука и практика, Алфа Стар, 2022 г.
2. Борисов В., Здравен мениджмънт, - 1 и 2 част, УИ София, 2005
3. Борисов В. и кол., Управление на болнични ресурси. Нов болничен мениджмънт, С., 2011
4. Воденичаров, Ц. Иновации в общественото здраве. Изд. „Наука и общество” 2012
5. Воденичаров, Ц., 7-те разлики между медика и мениджъра, ДАК, С., 2003
6. Грънчарова Г., Управление на здравните грижи с модул здравни проекти, МУ Плевен, 2013г.
7. Грънчарова Г., Управление на здравни грижи, УИ Плевен, 2005г.
8. Дракър П., Ефективният ръководител., Класика Стил, София, 2002
9. Дракър П., Мениджмънт: задачи, отговорности, практики., Класика Стил, София, 2003
10. Дракър П., Практика на мениджмънта, Класика Стил, София, 2001
11. Коен У., Новото изкуство на лидера, Класика Стил, София, 2001
12. Костадинова Т., Управление на времето, ИК Стено, 2011
13. Мухина С. и кол., Философски основи на сестринството, УИ Плевен, 2005г.
14. Панчева В., Насоки за усъвършенстване на болничните сестрински грижи, 2020
15. Порязов А., Организация и технология на управлението, УИ ВСУ Черноризец Храбър, 2007
16. Попов М., Основи на болничното управление, Македония Прес, 2000
17. Стамболова И., Сестринството в България- възникване, развитие, състояние и перспектива, 2015.
18. Тончева С., Наставничество в сестринството, МУ Варна , 2020
19. Тончева С., М. Грудева, Практико – приложни аспекти на наставничеството в клиничната практика (практическо ръководство за основните субекти в сестринското практическо обучение), ИК Стено 2012
20. Чанева Г., Оценка на качеството на здравните услуги, СДО, БАПЗГ, 2015г.

21. Чанева Г., И .Стамболова, Управление на здравните грижи, под редакцията на доц. С. Попова, Филвест, 2003

ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА УСТНО СЪБЕСЕДВАНЕ С ИЗДЪРЖАЛИТЕ ПИСМЕНИЯ ИЗПИТ:

1. Актуални проблеми и предизвикателства в българското здравеопазване.
2. Общественото здраве: предизвикателства пред здравната система.
3. Тенденции в здравните грижи през 21 век.
4. Здравните грижи като елемент на съвременното здравеопазване- предизвикателства.
5. Съвременни предизвикателства в управлението на здравните грижи.